

Utlåtande 2009:210 RVIII (Dnr 328-2126/2008)

Bergmanbiograf i Stockholm
Motion av Roger Mogert (s) (2008:64)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande Motion (2008:64) av Roger Mogert (s) om Bergmanbiograf i Stockholm anses besvarad med vad som sagts i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Madeleine Sjöstedt anför följande.

Ärendet

Roger Mogert (s) har i en motion (2008:64) föreslagit att staden aktivt medverkar till etableringen av en biograf till Ingmar Bergmans minne, ”Bergmanbiografen”. Motionären föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt ansvariga nämnder att påbörja ett arbete med att etablera en Bergmanbiograf i Stockholm, uppvakta Kulturdepartementet och Svenska Filminstitutet i syfte att skapa en nationalscen för svensk film i Stockholm samt ställa en fråga om samarbete kring biografen Skandia till Svensk Filmindustri.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret anser att initiativet om en Bergmanbiograf i första hand måste diskuteras av grundarna till Stiftelsen Ingmar Bergman.

Kulturnämnden anser att frågan om en Bergmanbiograf behöver förankras och diskuteras brett bland alla intressenter.

Mina synpunkter

Ingmar Bergman var en av världens främsta filmskapare. Därför är det viktigt att arvet efter Bergman förvaltas på rätt sätt. Uppgiften ligger idag i första hand på Stiftelsen Ingmar Bergman som grundats av Svenska Filminstitutet, Svensk Filmindustri (SF), Dramaten, Sveriges television och Stockholms universitet. En förutsättning för att staden ska delta i arbetet med att skapa en Bergmanbiograf i Skandiabiografen, är att dessa aktörer är intresserade av att delta.

Kulturförvaltningen har varit i kontakt med flera av parterna och intresset för förslaget är ljumt. Det tycks för dem vara viktigare att visa Bergmans filmer och göra hans samlade verk tillgängligt, än att skapa en specifik biograf i hans namn.

Bilagor

- 1) Reservationer m.m.
- 2) Motion (2008:64) av Roger Mogert (s)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* (s) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Bifalla motionen.
2. Därutöver anför följande.

Vi ser positivt på Kulturnämndens och kulturförvaltningens initiativ att redan i november 2009 inleda dialog med övriga intressenter, såsom Stiftelsen Ingmar Bergman och Svenska filminstitutet, om det fortsatta förvaltandet av arvet efter Ingmar Bergman.

Vi vill samtidigt påpeka att ingen av dessa övriga parter har något särskilt intresse av att koppla sina aktiviteter till just Stockholm eller ta ansvar för att stärka Stockholms kulturliv eller platsmarknadsföra just Stockholm. Det är därför viktigt att Stockholms stad intar en position i de fortsatta diskussionerna om var och hur det fortsatta arvet ska gestaltas.

Vi vill heller inte villkora vårt förslag att tillskapa en Bergmanbiograf till biografen Skandia på Drottninggatan, även om Skandia skulle vara ett intressant alternativ som en av våra sista bevarade singelbiografer i city och en arkitektonisk pärla signerad

arkitekten Gunnar Asplund. Denna biograf är dessutom i behov av både teknisk och interiöriell upprustning.

Det är sant att Röda Kvarn på Biblioteksgatan hade funktionen av återkommande premiärbiograf för Ingmar Bergmans filmer – men denna biograf är idag liksom många andra singelbiografer i city nedlagd och omvandlad till ett shoppingcentrum.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

Motion (2008:64) av Roger Mogert (s) om Bergmanbiograf i Stockholm anses besvarad med vad som sagts i detta utlåtande.

Stockholm den 18 november 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
ANN-KATRIN ÅSLUND

Madeleine Sjöstedt

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Roger Mogert, Malte Sigemalm, Mirja Riihä Järvinen, och Teres Lindberg* (alla s), *Ann-Margarethe Livh* (v) och *Emilia Hagberg* (mp) med hänvisning till reservationen av (s) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Roger Mogert (s) har i en motion (2008:64) föreslagit att staden aktivt medverkar till etableringen av en biograf till Ingmar Bergmans minne, ”Bergmanbiografen”. Motionären föreslår att kommunfullmäktige uppdrar åt ansvariga nämnder att påbörja ett arbete med att etablera en Bergmanbiograf i Stockholm, uppvakta Kulturdepartementet och Svenska Filminstitutet i syfte att skapa en nationalscen för svensk film i Stockholm samt ställa en fråga om samarbete kring biografen Skandia till Svensk Filmindustri.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 november 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionärens uppfattning att Ingmar Bergman haft och fortfarande har stor betydelse för filmkonsten. Det finns dock redan idag ett antal filmaktörer som verkar för att hålla Bergmans minne levande. Det kulturella arvet efter Ingmar Bergman sköts främst av Stiftelsen Ingmar Bergman som grundats av Svenska Filminstitutet, Svensk Filmindustri (SF), Dramaten, Sveriges television och Stockholms universitet. Stiftelsens främsta uppgift är att förvalta och göra Bergmans privata arkiv tillgängligt för forskning och allmänhet i Sverige och utlandet. Stadsledningskontoret delar kulturnämndens uppfattning att behovet av en Bergmanbiograf bör diskuteras bland ovanstående olika aktörer innan beslut fattas i frågan.

Stadsledningskontoret konstaterar att Stockholms stad nyligen hedrat Ingmar Bergmans minne genom namngivning av en gata och en plats.

Kulturförvaltningens ledning kommer i november att träffa chefen för Svensk Filmindustri för att orientera sig om SF:s planer för Skandia och om bolagets eventuella intresse för förslaget om en Bergmanbiograf. Stadsledningskontoret delar kulturnämndens uppfattning att det är rimligt att dessa samtal avslutas innan staden tar några initiativ.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 november 2008 att som svar på remissen överlämna och åberopa kulturförvaltningens tjänsteut-

låtande.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Roger Mogert (s), ledamöterna Ann Mari Engel (v), Eva Louise Erlandsson Slorach (s) och Kerstin Wickman (mp) samt tjänstgörande ersättaren Inga Granberg (s), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Det kulturella arvet efter Ingmar Bergman handhas främst av Stiftelsen Ingmar Bergman som grundats av Svenska Filminstitutet (SFI), Svensk Filmindustri (SF), Dramaten, SvT och Stockholms universitet. Stiftelsens främsta uppgift är att förvalta och göra Bergmans privata arkiv tillgängligt för forskning och allmänhet i Sverige och utlandet.

Det finns flera andra planer på att hedra minnet av Bergman, bland annat ett Bergmancenter på Fårö. Mellan den 27 maj och den 6 juni 2009 arrangerar Dramaten en "Ingmar Bergman International Festival". Svenska filminstitutet visar regelbundet Bergmans filmer på Cinematekets visningar. I Stockholm har Ingmar Bergmans minne nyligen hedrats genom namngivning av en gata och en plats. Planerna på en "Bergmanbiograf" har funnits sedan ett år men inget konkret initiativ har hittills tagits för att förverkliga dem.

Kulturförvaltningens synpunkter

Motionären vill med sina förslag samordna och lösa flera viktiga filmfrågor för Stockholm. Dels gäller det hur Bergmans minne ska hedras i Stockholm där många av hans filmer spelades in. En annan fråga gäller biografen Skandias framtid. En tredje handlar om behovet av en nationalscen för filmen och ytterligare en om behovet av spelplats för de internationella filmfestivaler som arrangeras i staden.

Kulturförvaltningen delar motionärens uppfattning om den stora betydelse som Ingmar Bergman haft och fortfarande har för filmkonsten. Det är viktigt att Bergmans filmer blir tillgänglig för forskning och publik i framtiden. Det finns dock redan idag ett antal filmaktörer som verkar för att hålla Bergmans minne levande och behovet av en Bergmanbiograf bör diskuteras bland dessa innan ett politiskt beslut fattas i frågan.

Skandia

Projektets dignitet bygger i stor utsträckning på kombinationen Ingmar Bergman och biografen Skandia. Historiskt finns inget sådant samband, enligt SFI är det snarare Röda Kvarn som återkommande varit premiärbiograf för Bergmans filmer. Samtidigt är Skandia av ett stort kulturhistoriskt värde men man kan för närvarande inte säga att biografen är hotad. Kulturförvaltningens ledning kommer i november att träffa chefen för Svensk Filmindustri för att orientera sig om SF:s planer för Skandia

och om bolagets eventuella intresse för förslaget om en Bergmanbiograf.

Skandia har tidigare varit föremål för stadens stöd i början på 2000-talet. Syftet var att finna en långsiktig lösning för Skandia och att kunna kombinera bevarandet och restaureringen av den unika miljön med en levande biografmiljö. Ett samarbete inleddes 2001 mellan SF Bio och Stockholms Filmfestival som bildade ett särskilt bolag, Biografen Skandia HB. Stöd till verksamheten utgick från kulturförvaltningen (500 tkr), landstinget (150 tkr) och Svenska filminstitutet (100 tkr). Detta samarbete upphörde dock efter några år efter att SF minskat på filmvisningarna till förmån för konferensverksamhet.

Festivaler och kvalitetsfilm

Det är framför allt Stockholms internationella filmfestival som har behov av en representativ premiärfilmsbiograf. Det finns ett avtal mellan SF och festivalen som enligt festivalledningen är fullt tillräckligt för att säkra en långsiktig verksamhet. För övriga festivaler som till exempel Tempo dokumentärfilmsfestival finns möjlighet att göra liknande överenskommelser men för flertalet av de mindre festivalerna räcker det med en salongskapacitet jämförbar med den som Kulturhusets Klarabiograf har. Efter förra årets diskussion om nedläggningen av singelbiografer och hotet mot kvalitetsfilmen i Stockholm har situationen förbättrats påtagligt, bland annat genom tillkomsten av Klarabiografen, en ny biograf i Svenska filminstitutets lokaler samt SF:s etablering av s.k. ”Smultronställen”.

Slutsatser

Med detta vill kulturförvaltningen säga att frågan om en Bergmanbiograf behöver förankras och diskuteras brett. Som nämnts ovan har kulturförvaltningen redan inlett en dialog med flera tänkbara intressenter för projektet och kring Skandiabiografens framtid. Det är rimligt att dessa samtal avslutas innan staden tar några initiativ.

RESERVATIONER M.M.

Kulturnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Roger Mogert (s), ledamöterna Ann Mari Engel (v), Eva Louise Erlandsson Slorach (s) och Kerstin Wickman (mp) samt tjänstgörande ersättaren Inga Granberg (s) enligt följande

Ingmar Bergman är en av Sveriges genom tiderna största och internationellt erkända kulturskapare. Det är således positivt att kulturförvaltningen visar ett intresse för att försöka tillskapa en "Bergmanbiograf" i Stockholm.

En nationalscen för filmen skulle inte bara vara ett viktigt tillskott för Stockholm utan faktiskt utgöra en förstärkning för filmen i hela Sverige. En Bergmanbiograf har en långsiktig potential som en internationell turistbegivenhet. Därför ser vi med förhoppning fram emot kulturförvaltningens fortsatta arbete kring förankringen och diskussionen av en eventuell framtida Bergmanbiograf.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2008:64

2008:64

Motion av Roger Mogert (s) om Bergmanbiograf i Stockholm

Dnr 328-2126/2008

Filmen är en av våra starkaste och mest tillgängliga kulturformer. Ingen annan uttrycksform har samma säregna förmåga som filmen att låta oss ta plats i ett ständigt pågående nu. Samtidigt är det fortfarande en förhållandevis ung konstform, som sedan förra seklets begynnelse i ökande grad och inte minst under de senaste 50 åren vuxit sig allt starkare.

Dagens produktion och konsumtion av film är nu också mer intensiv än någonsin. Den digitala revolutionen innebär inte bara en demokratisering av en skapande process utan banar också nya vägar för tillgängliggörande och förbättrade visningsmöjligheter. Kommande generationer Stockholmare kommer att ha helt andra referenser till begreppet film än vad vi idag har. Men trots de nya landvinningar som gjorts och trots ett allt starkare intresse har filmområdet behandlats styvmoderligt.

Så saknar exempelvis filmen helt en nationalscen, av den art som operan eller teatern har tillgång till i vår stad. Inte heller håller staden sig med en egen scen för filmen. Här vore det på sin plats att staden agerade och tog några steg för att förbättra den kulturella filmens möjligheter.

Ett sådant steg skulle kunna vara att etablera en "Bergmanbiograf" i Stockholm. Ingmar Bergman förknippas visserligen ofta med andra platser än Stockholm. För många är Fårö och Bergman synonymt. Men Bergman var inte bara född och uppvuxen i Stockholm, han var också en stor stockholmskildrare.

Ett syfte med att etablera en Bergmanbiograf vore att hedra vår tids störste konstnär och att i hans sökande anda främja upplevelsen av ny och gammal

kvalitetsfilm. Samtidigt skulle man skapa bättre plats åt Stockholms digra filmkulturella utbud, som idag har svårigheter att bära sig på den helt kommersiella arenan. På samma gång skulle ett offensivt slag kunna slås för singelbiografen i Stockholm.

En Bergmanbiograf skulle med fördel kunna utvecklas inom ramen för biografen Skandia på Drottninggatan 82. Denna Gunnar Asplunds arkitektoniska art deco-pärla är en av världens vackraste biografier och en av alltför få kvarvarande singelbiografier i staden. För att bära den prestigefulla satsningen behöver biografen rustas upp och så långt möjligt återställas i sitt ursprungliga skick. Samtidigt bör biografen utrustas med det senaste inom den digitala utvecklingen för att bli ett toppmodernt fönster för filmkonsten – både den gamla och framtida. Strävan bör även vara att ladda biografen med hela den stjärnglans som filmen representerar och samtidigt våga låta det experimentella möta det kommersiella på platsen.

Biografen skulle sålunda kunna ha en verksamhet som spänner över ett brett fält och erbjuda allt ifrån en stående minnesrepertoar till sommarvisningar som profileras mot stadens turister där filmerna visas med engelsk översättning och förslagsvis ett årligen återkommande Bergmansymposium i samarbete med Ingmar Bergmans stiftelse och det nybildade Bergmancenter på Fårö.

Galapremiärer på nya regionala produktioner borde kunna vara aktuellt, speciellt om staden väljer att öka sitt engagemang i Filmpool Stockholm-Mälardalen. Även kvällsvisningar av aktuell "ordinarie" filmrepertoar bör fortsättningsvis presenteras för att hålla bion levande och aktuell samt ge reguljära kommersiella intäkter. Inte minst nuvarande ägaren SF bör kunna vara intresserad av en sådan lösning.

Länets filmfestivaler kämpar ofta hårt om utrymmet på biograferna i konkurrens med den kommersiella filmrepertoaren och får ofta betala dyrt. På Bergman-biografen kan festivaler som Tempo dokumentärfestival, Cinemafri-ca, Stockholms filmfestival m fl ges utrymme för att arrangera galapremiärer och andra visningar. Detta bör naturligtvis även gälla ungdomsfestivaler i länet som t.ex. Vårullen för att – för en kväll – lyfta fram det unga och regionala filmskapandet.

En modern, digital biograf är dessutom inte bara ett palats för film. På Bergmanbiografen kan, med den nya tekniken, även opera, teater och andra kulturella evenemang av hög kvalitet och stort kulturellt intresse tillgängliggöras för en bredare publik. Ett välkänt exempel är här de livesändningar på ett flertal svenska landsortsbiografier från Metropolitan i New York, som har skapat stora rubriker världen över.

Med stöd av ovan föreslår jag fullmäktige att besluta att uppdra åt ansvariga nämnder att

1. påbörja ett arbete för att etablera en Bergmanbiograf i Stockholm
2. uppvakta Kulturdepartementet och Svenska Filminstitutet (SFI) i syfte att i samband med detta tillskapa en nationalscen för svensk film i Stockholm
3. ställa en förfrågan om samarbete kring biografen Skandia till SF.

Stockholm den 8 september 2008

Roger Mogert